

پیرست

3	- نه بوون
8	- شیت
13	- له خه ویکی خه وتووی خه ودا
17	- شیتته باران
23	- شه مه
28	- جهسته
32	- ویران شار
35	- دار
39	- گرانی
42	- 1/2
45	- وهك شوړابه ی برژان هه ټوه وریوی پاییز
49	- سهید
53	- چیرۆك
59	- میرۆك

ناوی کتیب :
ساله شه رابییه کان
نووسه ر:
خه بات ره سوئی
مونتازو ته راحی :
ناسو مام زاده
ژماره ی چاپ : 18
تیراژ : 1000

نەپھون

خاتووزىن لەسەرخۆ چوۋە، بەلام ھەروا پىكەۋە نووساون. ئازاي گىانت ژان دەكا بە تايبەت كەلەكەت ۋەختە كون بى، ئىشەكەي جار بەجار زياتر بىرستت لى دەبىر، دەلىي كوانىكى گەۋرەيە ۋار دەكەتەۋە يان دىۋارە دەقەلەشى.

چاۋت ھەلدېنى ۋەك لە دونىايەكىتر دابى - خەۋن و بىھۇشى داىگرتوۋى - دويىن نا ... بەيانى بوو ياساۋلىك قىژاندى. پىكەۋە نووساون، پاشان شا ھات، بەلام تۆ لەسەرخۆ چوۋبوۋى - دەمارەكانت دەلىي پىچر، پىچر دەبن. خويىن بازلقەي بەستەۋەنىۋى سلولەكەتان لە خويىن گەۋزاۋە.

چیرەى دەرکە، وەخۆت دینیتەوه، سەرت هەلدینی، یەکی قیژاندی.
 بوون بە یەك... بوون... دەنگی بە حال دەبیستی وەك لە ئەشکەوت دا
 بنەپینى دەنگ دەداتەوه... بوون بە یەك... یەك بە بوون ئارەفە یەکی
 سارد بە نیوان پشتت دا شۆراوگەى بەستوه، سەرماتە، هەست دەکەى وەك
 ژنیکی دووگیان لە ژان بووبیتەوه، چاوت قورس بووه، ماندووی، خەو
 دایگرتووی، خەو دەتباتەوه.

وەهۆش دییمەوه، هیزم تیدا نەماوه، نازانم لە کویم، چاو بە ولاندا
 دەگیرم، هیورهیۆر وەبیرم دیتەوه وشەکان لەپیش چاوم ریز دەبن...
 بەند ... بەندی ... بەندیخانە. تەکان لە خۆم دەدەم، هەستمە سەر پی.
 بەلام لای چەپم لەگەڵم نایە. دەستیکی پێدا دینم وەك دەست بە گیانی
 پیاویك دابینم، یەك بەخۆم دەقیژینم... نا... نابى من و مەم بووین بە
 یەك بەلام مەم بىهۆشە، تروسکە یەك لە دلم دا دەگەشیتهوه، ئۆخەى...
 ناتوانن لیكمان هەلبرن. هەرا لە مەم دەکەم بەلام وادیارە هەر بىهۆشە،
 زۆرم برسێ، دەنەپینم... نان ... برسیمە. پاسەوانیک دیتە ژووری، بە
 ترسەوه تیمان دەروانی. پاشان لەتکە نانیک فری دەداتە خواری، دەست
 دەکەم بە جوینى، دەلیی دار دەجووم، بە ئاوی دەمم دەیخووسینم و پاشان
 قووتی دەدەم. ئیشیکی زۆری هەیه، دەلیی بەرد قووت دەدەم،

پێدەکەنین، تیربووین، گەرماى لەشمان بەردو خەویکی ئەبەدى رامان
 دەکیش، بەلام لە ناکاو زەنا... زەنا، ساز دەبی، سەر هەلدینین، شایە،
 دیتە پێشو و دەلی: کوا زین؟

دهلیم: ئه ووتام، دهلیم: ئه ووتتا... . دهلئ کوا؟ فرمیسک له چاوی دا
 قهتیس دهبی، وشهکان له گهرووی دا لهت دهبن... کوش... تت.
 نا... نا دهلئ: ئه وهنیه خوین، ئه وهنیه کراسه خویناوی بهکانی.
 دهنه پینم: کاکه مهگین نامبینی. دهلیم: مهگین نایبینی. دهلئ: به شیتم
 دهزانی، بزانه چت لی دهکهم، ههرا دهکا:
 - کاکه بهکره چی لی کهین؟

دهلیم: بهکره شوهار، دهلیم: بهکره چاو حیز، بهکر، له پشت شاوه
 دیته دهري، بزهیهکی نهگریسی لهسهر لیوه، دهلئ: قوربان... قوربان، ئه و
 دووانه مارن... ئاشقه و ماشقه، بیان خهینه ئاگره وه لیك جیا دهنه وه.
 دهلیم: مهگین دمستم نهتگاتی. دهلیم: به نینۆك ونجرونچرت دهکهم. شا
 قاقا دهکیشی: کاکه بهکره، کاکه بهکره میهن، پیاوی هیژا.
 دهنه پینئ: جهغزیکی ئاگرین له ههساری کۆشك بکه نه وه.
 دهوریان دهگرن، چهقلی مه م و زین ئاگر دهدهن. لییان نزیک دهنه وه،
 له جهغزیکی ئاگریندا گه مارۆ دهدرین، دوپشکی کلکی ههلدینئ و به
 خۆیه وه دها. جار به جار پتر لییان نزیک دهنه وه.
 له نهکاو سواریک لهته نیشتیانه وه تیده په پری، ئه وانیش به دوویدا،
 ههشیمهت چهپله لیده دهدهن، کهیکاووس به ره و پیلان دی، له قولینچکیك
 سوودابه دهگری و خوی دهرنیته وه. ههشیمهت ویکرا دهنه پینئ:
 سیاوهش، سیاوهش.

سیاوهش دادبهزی و دهستی شا ماچ دهکا. ئه وانیش دهستی ماچ
 دهکهن. عهرفۆ و چهکۆش له ته نیشتی راوهستان. خه لگی زیروه شانیان

دەكەن... لە دوورەووش گەڤی ھەلپەركی گەرمە. سەرچۆپی سەما دەكیش.

دەستی مەم دەگرم و دەچینە شایەكەو، مەم سەرچۆپی دەگري، ئارەقە بە لاجانگیدا زەنگۆل زەنگۆل دەتكی، لەگەڵ ئارەقەكەى تك تك دیمە خوارى. ھەر دلوپەى دەبیته زینیك و دەستم دەگري، ھەموو زین و تەنیا من مەم. لە پڕ زین دەبیته سەدان پەپوولە و لەسەر دارە سیوێك دەنیش. بەلام من ھەر سەما دەكەم.

بە دەوری دارە سیوێكە دا شیخانی ھەلپەركم، لە تەنیش دارەكە پیریك دانیشتووەو شیعر دەنووسی بە دەوری ئەویش دا سەما دەكەم، لەبەر خۆیەو دەلی: - رۆژی جیژن و خۆشیە، تیپەر بوو رۆژی دەردوخەم.

لە ناكاو رادەووەستم، چۆكم دەلەرزى. قورسایەكى لەبران نەھاتوو، سینگی تەنیوم، سى سیدارە دەلەرنەو. سەرم بەر دەدەمەو خوارى، فرمیسك لە چاومدا قەتیس دەبی، لەسەر لیك دەنووسم، چى بوو تاوانى ئەوانەى ... بەلام یەكەم رەشەبا دەیسپێتەو. پشوو سوار بوو، ھەناسەم دەرنایە، یەكی دەنەپینى، بوردومانى كیمیایى، سەر ھەلپەركم: ھەلپەكەو دەسووتى، سەرم گيژ دەخوا، وە كۆخە كۆخ كەوتووم، ھەلپەكەم ھەلپەم. بەلام دلم لە كار دەكەوئ و دەم روو دەكەوم. وركم دادەوھش و گلینەكانى چاوم بەردەبنەو خوارى، یەكی دەنەپینى كوشتیان، یەكیتر دەلی كى؟

دەلی: لە ریستوران.

دەلی كى؟

دهلي: مه.م.

دهلي: سياووش.

دهلي: ههله بجه.

دهلي: ميژوو.

سپرواني ژماره 32 ي سالي سپهه م

27 ي رده شه مه ي 1379

دەنگ - دەنگ

گویم لیئە . . . بەلام نازانم دەنگی چیە؟ کەنيسهيه يان دەنگی . . .
 ؟ لەمیژە دەیبیس. بەلام قەت نەمزانیوە دەنگی چیە؟ ئەورۆ رۆژی لە
 دایک بوونمە یانی وا هەست دەکەم! ماکەکانی لەشم وێک دین و پیکەو
 دەنووسین، دەمارەکانم خۆنریان پێدا دەگەرێ و گیانم قرچە قرچ لێک
 دەپەرەوێتەو دەبووژیتەو. دەلێی سالگەلیکە وشک هەلگەراوم و ئیستە
 دەکریمەو. بەلام شتیکم کەمە وەک .. نایەتەو بەرم. تەنیا ولات

تاریکەو بەس. خەشە خەشێک لێم نزیک دەبێتەو دەستێک لە شانم دەداو دەلێ:

- هەستە برۆ ئازادی!!!

- دەلێم: چی؟ ئازادم؟ کێ؟ یانی چی؟

وەلامی نەدامەو، تەنیا خەشەیهکم گۆی لێ بوو کە رویشتو بەجیی هیشتەم.

★ ★ ★

لاقەکانم بێ راوەستان دەرۆن، وەک پێشتر پێم گوترابێ بۆ کۆی دەرۆم، دەلێی بە هەموو شوێنێک دەزانم.

هەست دەکەم دەچمە شوێنێکی قەرەبالغەو، یەکی لە پەنام دەنەرپێنێ: "خەیری گۆل بە دەم." یەکی لەو لاوە دەلێ: "تەماتە کوردی، وەرە تەماتە کوردی بەرەو، تەماتە یە."

خەیار - خەیار - تەماتە - کورد - کوردی!!!

- هەموویانم بیستوو هیچیشیانم نەبیستوو. بۆشاییەک لە دەرروونم دا ساز دەبێ. گوشار بۆ میشکەم دێنم. پاشان لەوێ دوور دەکەومەو.

لاقەکانم راوەستان و نازانن، بۆ شوێنێکی ترم دەبەن یەکی دەلێ: کۆپین، کۆپین. . . یەکی دی: ئەنواعی کتیی فکریمان هەیە، مارکس، سارتیر، فۆکۆ. . . هەرچە کە بە پەنایدا دەرۆم هیواش بە گۆچکەمدا دەچرپێنێ:

- ئارەق، ویسکی، فیلمی سوپێر، مەواد بە ئەنواعیەو. . .

نازانم يانی چی؟ کوپین، فوکو، ویسکی، مهواد به ئهنواعیهوه، میشکم
وہختہ بہتہقی. ئیرہ کوئیہ؟

به یهکهم کہس کہ دهگہم دهئیم: تکایہ پیہم بلئ ئیرہ کوئیہ؟ . . .
پی‌دهکهنی و دہروا. . . له یهکیتر دهئ: برؤ خالہ بوخوت شیئی. - من، . .
. من شیتم کہ نازانم ئیرہ کوئیہ؟

دیسان لاقم وەرئ کهوتوونہتہوہو دەرؤن، بریا بہم زانیباہہ بو کویم
دہبہن. تہنیا دہزانم تارماییہکان بہ بہرچاوم دادین. چا. . . چ.ا.و، من
چاویشم ہہیہ. ولات ئیستا سپی و رہشہ، تہواو.

دیسان له شوینیکی دیکہم. زور بہ بیڈہنگی بہ لای چہند تارماییہک
دا دەرؤم.

یہکیکیان دهئ: توش له کار دهگہرپی؟ سہریک بادہدم. دهئ: - وەرہ
دانیشہ. دہزانم ماندوووی له خووہ خوت ماندوو مہکہ، کارت وہگیر
ناکہوی، وەرہ له پەنام دانیشہ.

- دادہنیشم. دهئ خہلکی کوئی؟ ہیور دهئیم: نازانم؟

پیڈہکهنن. ولات زیاتر دہبینم. ئیستا دہم و چاویان بہ حال لیك جیا
دہکہمہوہ. ددانہکانیان وەدیار کهوتوون. یہکیکیان دهئ نہتگوت خہلکی
کوئی؟ دهئیم خہلکی ئەو بہری میژووم.
قاقا پیڈہکهنن، یہکیکیان دهئ: - شیئہ.

بہلام دیسان چاوم زیاتر دہبینئ. ئیستا، چاوم گہرم داہاتوہو له پردا
گوپکہ دہکاو دیتہ دہری. ئەوانہی لهپەنام دانیشتوون، ہہموو زراویان
دہچی. بو؟ چ بوو؟ ہەر لهبەر ئەوہی کہ چاوم دہبینئ؟ چاوم دہبینئ.
ہەلدہستم برؤم. تہکان دہدہمہ خو، بہلام لاقم لەدووم نایہن. برستیان

لئى بىراۋە. چاۋيان لئى دەكەم. لاقىم تىلىساۋنەتەۋەدە خەرىكە دەچۆرپنەۋەدە
 بن ئەرزیەۋە. مەمانەم بە چاۋم نەماۋە، بەلام جار بەجار زياتر رۆدەچەم.
 چاۋم ولات دەبىنى. بەلام تا نىۋقەدەم لە ئەرزی دايە. لە ناکاۋ رۆچوون
 رادەۋەستى. چ قەوما؟ چاۋ بە دەۋرۋبەرمدا دەگىپرەم. تاۋ تىنەم بۇ دىنى.
 گەرما تەنگى پىھەلچىنىوم. مىشكەم ھەلەدەچىۋ بە چاۋو بە گۈچچەم دا
 دىتە خوارى. لە ناکاۋ لەسەر خۇ دەچەم (ولات سىپى پۇشە. لەگەل كچىكى
 جۋانكىلە دەستمان لە دەستى يەك ناۋەدە چاۋمان لە چاۋى يەك. . . بە
 سەرمدا گۈل دەبارى، خەلك دىن و پىرۋزبايى. . . دە پىرۋز بى
 زەماۋەندەت، مەن دەژىم. مەن ژيان دەكەم).

بەلام كۈتۈپر، نەرنەنەر ساز دەبى، چاۋ ھەلەدەنەم. خەلكىكى زۆر
 ئاپۋەريان داۋم. يەككىيان دارىكى بە دەستەۋەيە. بە دارەكەى دوو، سى
 دارم لىدەدا.

ھاۋارم كەرد: ۋامەكە، خەلكىنە مەيەلەن ۋابكا.
 دەنگەم گۇرا بوو. زۆر سەير بوو. دەتگوت گورگەم دەلوورينەم، خۇم سەلە
 لە دەنگى خۇم دەكەم.

خەلكىش بە بىستىنى كشانەۋە. يەككىيان گوتى: - چاۋ لىكەن، لەشى
 ھەموو دەكولتى. يەككى تر نەراندى: - كرم لىى داۋە. كرمۇل بوۋە.
 چاۋيەكەم بە خۇم داگىپرا. نازاى گيانەم كرمى لىدەھاتە دەر. ھەموو
 بىزىيان ھەستا بوو. يەككىيان گوتى ئەۋە نەخۇشەيە. يەككى دى: - تاعوۋنە،
 يەككى دى: با بەردەبارانى كەين و پاشان بىنىژىن.
 يەككى دى گوتى: نا تەنيا چارەى سوۋتانه، دەنا ھەموومان دەى
 گرینەۋە.

هه‌موو دوور كهوتنه‌وه. كه ئاوريان دام. كرمه‌كان هه‌موو مردن.
ماكه‌كاني گيانم ديسان پي‌كه‌وه نووسانه‌وهو مي‌شكم خزايه‌وه كاسه‌ي
سهرم. به‌لام كه‌س به‌وه‌ي نه‌زاني. دهنگ، دهنگ. گويم لي‌يه. . به‌لام
نازانم دهنگي چيه؟ كه‌نيسه‌يه يان دهنگي. . ؟ له‌مي‌ژه ده‌يبيسم. به‌لام
قه‌ت نه‌م زانيوه دهنگي چيه؟ ئه‌ورۆ رۆژي له دايك بوونيكي ترمه ياني
وا هه‌ست ده‌كه‌م.

له خه ونیگی

خه وتووی

خه ودا

به یانی که له خه وهستام هیواش په تووه کهم له سهر سهرم لابرده. باوکم رادیوکهی به گوچکه وه نابوو، سهریشی به سهر دا شوړ کربښوه. دایکیشم خه ریکی کارو باری نانی به یانی بوو. کاکم روژنامه یه کی به یانی له سهر ږان داناوو، به وردی دهیخویندوه. حه لیمیش کتیبکی دهرسی به دهسته وه بوو، ناسر له په نامه وه خه وتبوو و تاهیریش له سهر کار بوو.

هیواش دهستم کرد به چاو هه لگلو فین. روژیکي ئاسایی و تیگراری ههر وهك دوینی و پیړی و به سر پیړی و . . . به زوری له په تووه که جوئ بوومه وه وهستام.

دهم و چاوم شتو له سهر سفره دانیشتم. دایکم په نیر و چای شیرینی بو داناین.

باوکم گوتی: ئاخ . . . په نیر، ئیدی تا ئیواره خه ومان دی. پاشان باویشکی کشیدا.

ورد ورد نانه کهم دهجوو وهك بنیشت. کاکم زوو نانی خواردو کشاوه. پاشان باوکم و دوايهش هه موومان. که و او پاتوله کهم له بهر

کردو دانیشتم. هه‌موو پیکه‌نین: جومعه‌یه. دایکم سوور هه‌لگه‌رابوو.
وه‌ک تینووی خه‌و بێ. کاکم روژنامه‌که‌ی هی‌وور له‌ ده‌ستی به‌ربو‌وه
خه‌وت، باوکیشم هه‌روا.

دایکم گو‌تی: بچ‌و در‌گای خه‌وشه‌ داخه‌ با‌ که‌س نه‌یه. که‌ هاتمه‌وه
هه‌موو خه‌وتبوون روژیک‌ی ته‌ماوی و خه‌ماوی و خه‌واوی.

منیش له‌ په‌نا دایکم راکشامو چوومه‌ فک‌روه - چی‌ بکه‌م؟
بی‌کاری و . . . گوتم با‌ بخه‌وم با‌شتره - به‌ تایبه‌ت که‌ جومعه‌یه.
پی‌لووی چاو‌م ورده‌ و درده‌ قورس ده‌بوون و ده‌که‌وتنه‌ سه‌ر یه‌ک.

که‌ چاو‌م هه‌ل‌ینا نازانم چه‌نده‌ خه‌وتبووین به‌لام، سه‌رم قورس
ببوو، ده‌ستی‌کم به‌ ردین‌دا هی‌نا. ریش‌یک‌ی زۆرم بوو. باوکم سه‌ری
سپی ببوو، دایکیشم مستی‌ک‌ ددانی سپی . . . وه‌ک کلوه‌ به‌فر له‌
په‌نای که‌وتبوو.

دیس‌ان خه‌و دای‌گرت‌م - خه‌و زالمه‌ - چوومه‌ خه‌وه‌وه، له‌ خه‌ون‌دا،
به‌یانی بوو. هی‌واش په‌تووه‌که‌م له‌ سه‌ر سه‌رم لادا‌و چاو‌یک‌م له‌ ده‌ری
کرد. باوکم رادی‌و‌که‌ی به‌ گو‌ی‌چکه‌وه‌ نابوو، سه‌ریش‌ی به‌ سه‌ردا شو‌ر
کردبو‌وه. دایکیشم خه‌ریکی کارو باری نانی به‌یانی بوو، کاکم
روژنامه‌یه‌کی به‌یانی له‌ سه‌ر ران دانا‌بوو به‌ وردی ده‌یخو‌ین‌ده‌وه،
هه‌لیمیش کتیب‌یک‌ی ده‌رسی به‌ ده‌سته‌وه‌ بوو، ناسر له‌ په‌نامه‌وه
خه‌وتبوو، تاه‌یریش له‌ سه‌ر کار بوو.

هيواش دەستم كرد به چاو هه لگۆفين. رۆژيكي ئاسايي و تيكراي،
هەر وهك دوينى و پيړى و بهسر پيړى. . . به زۆر له پهتووهكه جوئ
بوومهوهو ههستام.

ميشيك وازى لى نهدينام. ومخه بهر هاتم. باوكم له ميژر بوو مرد
بوو. ئيسك و گوشتى رزى بوو. هيواش هه ل دموهرى، دايكيشم هه
وا. نهوانى ديكهش هه موو سهريان سپى ببوو. بو خوشم فرميسك له
چاومدا قهتيس ببوو. هاواريك له دمووندا پهنگى دهخواردوه.
بهلام، خهو دهست بهردار نهبوو. هيقي هيقي گريانه و باويشك دانم
تيكه ل ببوون. ئه رۆ. . . ئه رۆ. . . ئا . . . ي ئائانا

چاوم هه ل نه دههات. ئه وه چ به زميكه به سهرمان هاتوه. خهو
بهرم نادا. خهوم دى. ديسان خهوم لى دهكهوى.

خهو - خهو - خهو - خهو - خهو - خهو - خهو - خهو - خهو -
خهو - خهو - خهو - خهو - خهو - خهو - خهو - خهو - خهو -
خهو - خهو - خهو - خهو - خهو - خهو - خهو - خهو

ماندوو بووم ماندوو، بهلام چ بكه م خهوم دى.
له خهوندا خهوتبووم بهلام ميشيك له كوتم نه ده بووه. ومخه بهر
هاتم. بهلام كه ههستام ديم باوكم له ميژر بوو مردبوو. ئيسك و
گوشتى رزيبوو. هيواش هه ل دموهرى. دايكيشم هه ر وا.

نهوانى ديكهش هه موو سهريان سپى ببوو. بو خوشم، فرميسك له
چاومدا قهتيس ببوو. هاواريك له دمووندا پهنگى دهخواردوه بهلام
خهو دهست بهردار نهبوو. به هيقي هيقي گريانى خوم ومخه بهر هاتم.

دایکم له پشت سهرم دانیشتبوو. سهری دهرنیه وه و دهگریا. پرسیم
چ بووه؟ گوتی: له خه ودا قسه ت دهگردو دهگریای.

قافا پیکه نیم. هیڼده پیکه نیم تا ئاو له چاوم هات. دهستی دایکم
گرتو چووین دهمو چاومان شت. پاشان له سهر سفره دانیشترین.
دایکم په نیرو چای شیرینی دانا. باوکم گوتی: ناخ. . . په نیر، ئیدی تا
ئیواره خه ومان دی پاشان باویشکی کشیدا.

هیډی هیډی نانه کم دهجوو. کاکم زوو نانی خواردو کشاوه.
پاشان باوکم و دوايهش هه موومان.

که و او پانتو له کم له بهر کردو دانیشتم هه موو پیکه نین:
جومعه یه. دایکم چاوی سوور هه لگه رابوو. وهک تینووی خه و بی.

کاکم هیور روژنامه که ی له دهستی هه ل خلیسکاو خه و ی لی
که وت. باوکیشم هه روا.

دایکم گوتی: بچو دهرگای خه وشه داخه با که س نه یه. که هاتمه وه
هه موو خه وتبوون. روژیکي خه ماوی و ته ماوی و خه واوی. منیش له
په نا دایکم راکشامو چوومه فکره وه. چی بکه م؟ بیکاری و . . .

بخه وم باشتره. به تایبه ت که جومعه یه. پیلووی چاوم قورس
ببوون و که وتنه سهر یهک. چوومه ناخی خه ویکی قورسی، قورسی
قورس.

شیتہ باران

پیشکشہ بہ خہ یائی کوستانہ کان

لہ جامی پہنجرہ کہ وہ چاوت لیہ تی، نووکی پینووسہ کہ ی لہ
سہر کاغہ زہ کہ دادہ نی و دہ نووسی:

ئا. . . وہک: ئازادی

ب. . . وہک: باران

باران

باران

باران

فرمېښك له چاوتدا قهتېس دهې. ههست دهكهى يهكې گهرووت
دهگوشې، تفت بؤ قووت نادرې، وهك ئهو روژمت لى هاتوه -
چوويهكانى ئاو بېنى. بهلام لهوې خاوهنى كانيت دى لىباسه
سپيهكهى داكه ندبوو دهى فروشت. مندا لان له دهورى كؤببونوهو
تفيان پيدا دهكرد. گيانى له تفدا خووسابوو: "بووكه بارانه ئاوى
دهوې، نانى دهوې - دهرزى گهوره كچانى دهوې"

رادهچلهكى!

سهرت لى شياووه تؤ له كوې؟ نهوروپه يان دوېنى؟ يان
داهاتوويهكى نههاتوو؟

گوژه فرى دهدهى - بهرهو شاخ هه لى، تؤ مهجنوونى، تؤ
لهيليش نى - تؤ، تؤى.

گهرووت وشك بووه، وهخته كوپراييت دايه. توونپته. بهلام تؤ،
زؤر لهوانه . . . زؤر لهو قسانه زياترى، زياتر. دهكهوى، لاقت له
نهرزى دهزهنى . . . كانياويك له پيش چاوت دهتوقى و ئاويكى روون
روون له بهر پيىتدا دهكهوېته رى.

دهستى بؤ دهبهى، وادهزانى تراويلكهپه و تهواو دهې، دهستى بؤ
دهبهى. دهستت پر دهې له تيشكيكى زهردو سوور - چاوت وهك
ئهلماس دهبريسكيتهوه - توند توند فرى دهدهى بؤ ههواو بهسهرتا
دادهبارى، رادهچلهكى

يهكې دهلى كچم ئهمرى خودايه. پشوو دريژبه، كار له پياوان
دهقهومى.

نازانى دهلى چى. ئهو خهلكه دهلېن چى؟ باران نابارى؟

رووت تى دەكا.

- بەس بگرى، ھەر تۆ شىت بووى. باران رۆيى - مرد، باران مرد.

دەقىژىنى: بارانم رۆ. . . بارانم رۆ. . .

يەككى پىت دەلى: پوورە باران، يەكىتر: شىتە باران، يەككە . . .
گۆي نادەيە خەلگى. زمانى خەلگى كوا بە تۆ دەبەستى، تۆ بەس
ئەو رۆژانە بەدەماخى كە ولات ھەورە - ئاسمان كپە.

لە كۆلانان دەسوورپىيەو. كەوچكى باران بە نانېك دەگۆرپىيەو.
خەلگى باشن، جا بەس نيە نالېن دەبى ھەر ئىستە كەوچكە
بارانكەمان دەيەى دەنا تۆ چىت كىرەبایە.

خەلگى بارانيان خۆش دەوى - باران، بارانیش خەلگى خۆش دەوى.

باران

مندالان پوورە بارانيان خۆش دەوى. ھەموو جارى كۆيان دەكاتەو
قەسەيان بۆ بىكات، بەلام جوانتر لە وشەى باران بلې چى. دەلى باران
ھەموو لە گەلى دەلېن باران - باران.

وہخۆدپىيەو.

دەزانى خەلگى پىت دەلېن پوورە باران. دەزانى خەلگى بە شىتت
دەزان بەلام گرېنگ نيە، گرېنگ ئەوہيە تۆ شىت نى، ئەويندارى.
ھەنگاويك لە پېش خەلگى - مەلاى ئاوايىستان لەگەلە - نوپژ، باران.

ئەوان بەرەو دەشتو تۆ بەرەو قەبرستان.

ئەوان نوپژ دادەبەستىو تۆ بەرد كۆدەكەيەو، ئەوان نوپژ دەكەنو

تۆ بووكە بەردىنەيەك ساز دەكەى.

خەلگى تۆيان خۇش دەۋى - بارانى كچىشتيان خۇش دەۋى. دەزانن
 لەبەر ئەۋان مرد - دەزانن باران چوو باران بىنى.
 پاش نوپۇر، باران دىن بۇ لات. ھەر بەردىك و نانېك - بە قەرارى
 ئەو رۇژەى برسيت بوو پىيان دەرۇشى.
 خەلگ پياۋى چاكن. ئەۋان لە بەر باران وركە بەرد دەرگن.
 مامۇستا قسە دەكا.

باسى گەرەيى خودا دەكات باسى تۇش دەكا. دەلى خودا شىتى
 خۇش دەۋى - دەلى خودا دلى شىت ناشكىنى.
 خەلگ وردە وردە بلاۋەى دەكەن. تۇ ماۋى و گلگۇى باران. سەر
 دەخەيە سەر رانى و چاو لە ئاسمان دەكەى، ھەرەكان وەك قەتار
 بەدۋاى يەك دا دىن و دىچن. ھەۋرى پەمەيى و سىي و جوان وەك
 لۆكە. پىت خۇشە قەپالېك ھەۋر بخۇى. چاوت گەرم داھاتوۋو
 پىلوۋى چاوت قورس بوون - ولات تا . . . رىكە و تۇ دەخەۋى.
 خەۋىكى پىر لە باران.

كچىكى جوان خاس بە تارايەكى سىيىيەۋە لە سەر ئەسپىك رىكىف
 لى دەداۋ بە ئاۋىنەكەدا ۋەسەردەكەۋى و دىتە دەرەۋو بەرەۋو قوۋلايى
 ئاسمان ھەل دەرەنى بەلام ئەو جار دەرۋا . . . دەرۋا تا ئاۋىتەى
 ھەرەكان دەبى.

ھەرەكان بە دىتنى سىياچەمەرى بۇ گىپران و فرمىسكىان بەسەر
 دوندى چىادا باراندو بووكيان پى زىرەوشان كرد. گوئ ھەل دەخەى
 مندالان لە كۆلەنەكانى دى دەقىزىنن:

باران دەبارى، ئەرزى دەشۇرى

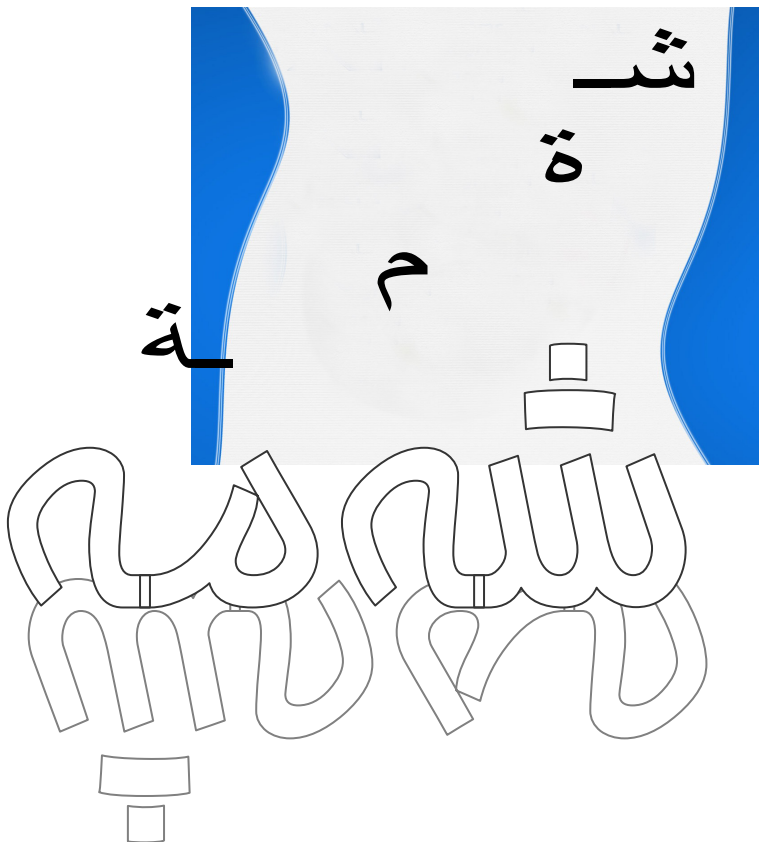
زولم ون دهكا، زالم دتوري.

تو ههست دهكهي هيدي هيدي دهخوسي و هيور هيور
دهتوييه وه.

پينووسه كه دادهني و فرمي سكه قه تيس بووه كه اي چاوي دسپري و
هه ل دستي و چاو له پهنجه ره كه دهكا.

پيشمه رگه به ريز قه تارديان به ستوده و به ره و چيا هه نكاو دهنين
پهنجه ره كه دهكات هوه و پر به گه رووي دهنه پريني،
بزي باران.

هه موو دستي بو راده و هشين. نه و ده زاني پيشمه رگه باراني
خوش دهوي.

شەمەیه. خۆزەگە شەمە نەبایە... هەل دەستمە سەرپێ و لە
پەنجەرەگە نزیک دەبەو. پەردە سپیەگە لادەدم. شووشەگە هەلمی
کردوو. بە لەپی دەستم جەغزیک لە هەلمەگە دەسپرمەو و شەقامەگەم
لێ وەدیار دەکەوێ. کڕپۆ دەکات و ئەرزی پۆشە. سەرم دەخەمە نیوان
دەستەکانم و تالە قژەکانم بە پەنجەم دادینم.

دېمه وه سهر جيڳاگه مو چاويځ له کاغه زه که ی بهر دهم دهم ده که مو.
خورپه يه که له دلځ دا وه ستاوه. دهنګی دوو منډال له کولانه وه دی. به
فيژده قيژ پيکه وه کايه ده که من. وشه ئينګليزيه کان له ت له ت ده که نه گويم.
به فرده که خر مه خرم له ژير لافيان دا رو ده چي و چوار جيڳا لاق له
پاشيان به جي دهميني.

کاغه زه که گرموله ده که مو فرپي دهمه نيو سه تلې زبله که وه.
جگه ريه که داده گير سينم و دوو که له که ی تا قوولايي جه ستم به پري
ده که مو.

تووتن و کاغه زی جگه ره که هيور ده سووتی و سووتووه که ی دريژ
ده بيته وه. به قامکی شاده قوونچکه که ی هل ده ته کينم. سووتووه که ی
ده رزيته سهر مافووره که.

خوم ده خزيمه نيو کاناپه که وه. سهرم له سهر ده ستم داده نيم و چاوم
ده قو وچينم. هه موو شه مه يه که حيراني به رام به رم که پيره پياويکه ريځ
سه عات 9 ئالای نورويز هه لده کات و نيو سه عات به ريزه وه له په نای
را ده وه ستی. پاشان سلاو له حيراني ته نيشت راستی خو ی ده کات که
بيوه زنيکی گه راوهی دانمارکيه و به ريزه وه له په نا ئالای دانمارک وه ستاوه.
هه موو شه مه يه که. هه موو شه مه يه که.

نه و روژه له پشت خه تی ته له فوونه که گوتم: ليړه که س کاری به
که س نيه. بمری که س ليت ناپرسی.

گوتی: - خو زگم به خوت ئه من له چنگ ده ست تيوه ردان و
قوته قووتی خرم و حيران شي ت بووم. ئيواران که ديمه وه نه گه رکوو
چوار عه لاگم پي بي به دزه دزه به کولانه که دا برؤم، چوونکه له پر

پیریژنیکی فزوول بی سۆ دوو دهلی: خیره شکور، وادیاره میوانتان دی
 ئەو هەموو شتەت گریوو. من ولامم نەداوەتەو دەلی...
 گۆتم: بەسە. منیش لەو ژیاوم. دەزانم دەلی چی.
 گۆتی: لەبەر خۆت دەلیم، دەلیم با بزانی چەندە ئاسوودە.
 ناویرم بلیم: - ناخە منیش بە تەنیام.
 دەلیم: - دەی پووالت زۆر نەچی. دەلی: مووزا حیمم؟
 دەلیم: - نا بڕوا کە، بۆ خراپی لێک دەدەیهو. پاشان گۆتم: - شتیکم
 پیویستە بە ئیمەیل بۆتی دەنووسم بۆم بنێرە، لەسەر تەلەفوون
 ناگوتری.

ورتهیهك دهكاتو دهلی: - چۆن راحەتی وابکە خودا حافیز.
 دەستم بۆ قەلەم ناچی. هەموو جارێ یان قەلەمەکە دەشکێنم یان
 کاغەزەکە کون دەکەم خەریکە لەبیرم دەچیتەو شاعیرم.
 سی رۆژە بە تەمام بۆی بنووسم: - ئالایەکم بۆ بنێرە. بەلام لە رووم
 هەلنایە تایی بکەم. دەنگی کلێلەکانی کیبۆردەکە وەخۆم دینیتەو.
 نووسیومە: ئالایەکم بۆ بنێرە. دەی چی دیکە؟ هیچی دیکە. منیش
 دەمەهوی هەموو شەممەیهك سەعات 9 تا 9/5 ئالایەکم لە حەساریدا
 بشەکیتەو بە ریزووە لە پەنای راوەستم و سلاو لە جیرانەکانم بکەم.
 دیمەو بەر پەنجەرەکە. کابرا نۆرویژی یەکە خەریکە بە وەرورەیهك
 بەفری حەوشەکە کۆ دەکاتەو. دەم و چاوی لە ئارەقە هەلکشاو.
 پەنجەرەکە دەکەمەو دەستیکی بۆ رادەوێشێم، بەلام ئەو وا چۆتە
 ناخی کارەکیهەو ئاگای ئی نیە. پەنجەرەکە دادەخەمەو جەغزی هەلمی

په نجه ركه تېك چووو و چهند دلوپه ناوېك بهرو و خوارى ريچكه يان بهستووو شووشه كه سى هيلى تىكه وتوه.

نيمه له كه سيند ده كه مو چاوهرى دهمينمه وه. وينه نامه كه مال دگرى و له سهر نيوى نامه كه دهنووسى گه شت. له نيمه يله كه م ديمه دهرى و دهچمه نيو ساپته كانه وه، XXX، نا قيزم له حهزه كوڼه كانى خوم ديتنه وه. تهكتاز لى ددهم و خهريكى خويندنه وهى هه واله كانى دهم. ماوه يه كه... نازانم كات لاي من ماناي نه ماوه، له وانه يه سى هه وتوو بى ناچمه سهركار. داده نيشم و له مالى جگهره دهكيشم. زور كهس پى وايه نه و ماله كهسى تيدا نيه. ته نيا به يان يان كه پوستچى روژنامه م بو دينى و منيش به جلى نووستنه وه دهچم و روژنامه كان دينمه وه ژوورى له وانه يه نه گهر كه سيك هه زى له ديتنم بى بم بينى، به لام كهس تا نيسا نه هاتووو بللى بو ديار نى.

سى روژه پاكه تىكى گه ورم بو هاتووو. دهزانم ئالاكه يه به لام ته نانه تافه تى كردنه وهى پاكه ته كه شم نيه. ئالاكه يى بى ولات. هه زى كى كاتى بو.

نيسا كه پاكه ته كه له سهر ميزى كار كه م ده بينم و شه ممانه نه و پيره پياو و بيوژنه ده بينم، وه بىرم ديتنه وه منيش نه و روژه هه زم لى بوو ئالاكه م هه لكه م به لام نيسا، نا.

ته نانه ت نه و روژه قولپى گريانپك له گهرووم دا موونجى ده خوارده وه به لام...

له دوا نيمه يل دا بوو نووسى سپاس له هاوكاريت. ئالاكه به دهستم گه شت و نيسا شه ممانه منيش له په نا ئالاكه مان راده وه وستم و سروود

دەوخوئىنمەۋە. دىزىنم ئىستا ئەۋىش فەشە بىۋ قسانە دىۋ لە دلى
خۇى دا دەلى: لە ھەندەران ھىندە خۇشى رادەبۇيرن چەمكە
نەتەۋەيەكانىش بۇتە بەشىك لە رابواردنىان پاشان لەۋانەيە بلى:
قەحبەباب.

كەيفى خۇيەتى. من پاداشى ئەۋ كارەى ئەگەر دەرۋەتلىك رەخسا
100 دۇلارى بۇ دەنىرمەۋە.

تسه

سهرى شووشهكه هه‌ل ده‌چرم و ده‌لیم: دهمم لئنه‌داوه، برپك بخۆوه، به نازموه ده‌لئ ناخۆم. ده‌لیم قومیک. وهرى ده‌گرئ و برپك ده‌خواته‌وه، به تامه‌زرۆبیه‌وه دم ده‌خمه جئ‌ده‌مى و بینى پئوه ده‌نیم و تا دوا قوم رۆى ده‌هیلمه خوارئ. وا هه‌ست ده‌که‌م ماریکی ئاگرین خوشایه دروونمه‌وه تا خوارئ ده‌سووتینئ. چاوه‌کانم له ره‌شه‌وه دین و وینه‌که‌ی جاربه‌جار لیلتز ده‌بئ تا وای لئ دئ خه‌ریکه بزر بئ. ده‌ستى بۆ ده‌کیشم به‌لام ده‌ستم له بۆشایی دا به به‌تالی ده‌که‌رپته‌وه، ده‌ست ده‌خمه‌ه گیرانم و ئاوینه چکۆله‌که‌م دره‌دینم. ردینم بستیك و قرئکی ئالۆزکاو. دوایین شیعريشم هه‌ر پيشكه‌ش به‌و کرد به‌لام قه‌تى ره‌نگی چاپ به خۆیه‌وه نه‌دى.

"دەريا، دەريا

بە جېم دېلن شەپۆلەكان

لە شەو زەنگى ناخم داو . . . "

مژىكى سەير ھۆدەكەمى داگرتوۋ. ھۆدەكەى منىش بەشىكە لە سروشت. ولات مژاوييە، پۆل، پۆل خەلك دەرژىنە شەقام و دژ بە مژ دروشم دەدەن، بژى ئاسمانى بېگەرد، بەشدار نەبووم . . . 57.

يانى ھىندە منداڭ بووم وەبىرم نايە، نا، ئەو كات ھىشتا لەدايك نەببووم ھىچ وئەنەكەم لەو رېپىوانە نىيە، بەلام ھەروەكوو رېپىوانەكەى خۆمان بووم، رژاينە شەقامەكان دەمان نەپاند ئاپۆ، ئاپۆ . . . مەرگو نەمان بۆ ئيسرائيل، پاسدارەكان لە خوشيان ھەر بزمەزەيان بوو، لە پەر كردمانە "بژى كورد" دوايەش "مەرگو نەمان بۆ رېژىم". شار شىوا، دەستپېژەكان دەستيان پىگەرد، جۆگەلە خوئىنەكان وەرپى خران. ئەو دەم تازە پىم وابوو شاعىرم، ھەموو رۆژى دەفتەرەكەم دادەناو چاوەروان لە پەناى ھەل دەررووشكام، دەمزانى شىعەرىكم پىيە كە ھىشتا لە دايك نەبووم، يەك وشەشم نەدەنووسى و پاشان ھەل دەستام بەجىم دەھىشت، خەيالەكان دەرەوينەو وەك بلىي ھەورە و ئاسمان دادەگري، لە پاركى شار دادەنىشتىن. يەكمان نووسەر و يەكمان شاعىر و يەككىمان رەخنەگر.

نووسەر دەىگوت: بە بېرواى من ھىچ چەشنە ئەرکىكى دەستنىشان كراو بۆ نووسەرى ئەورۆ لەگۆرپى دا نىيە. نەم دەزانى دەلى چى، عەينەكە بەيزىيەكانم بە قامكىك دەھىناو سەرەوئى كەپۆم زەق زەق چاوم لە جوولەى لىوھەكانى دەبېرى و ئەو درېژەى بە قسەكانى دەداو دەى گوت: لەو رۆمان دا ناگونجى قەلەمەكان لە عەنتىكەخانەكانى مېژوودا قارەمان

داتاشن و دليان به بيره و هرييه كونه پرشكوكاني نه ته وه كه مان خوښ
بكه. سهر و هره گيږم و چاو له دهو و روبهرم ده كه م. ده زانم شار شيواوه و
له وانه ده گه رپن كه "منافق" ن. وهك دوا مائلاوايي له و كوردها به شدارم
كه س نازاني.

ده بي شار به جي بيلم و روو بكه مه شاخ. مانه و دم بونييه. شاعير ده لي:
خه ونه كاني شاعيراني به رهي نوئ نابي له بهر درهنگ تئ گه يشتني خه لك
كال بيته وه. با شيعره كانمان له جه غزي ته ماويي فرهمانيي ش دا
بميينه وه، تا كه ي پارووي جو وراو ته حويلي خه لك بدهين؟

چاويك له كاترمير ده كه م، خه و توه. له وه ي په نامه وه ده پرسم
نهرئ كاترمير چه نده ده لي: ليره ميژوو ماناي نيه. هه ل دستم و ليدان
دوور ده كه ومه وه. گويم لي يه نووسهر ده لي: ده بي زمانه كه مان له
داسه پاوه كاني زماي سياسي ته داره كان پاك بكه ينه وه و به ره و زماي
ئاكادميكي نوئي بكيشين.

هه ست ده كه م ده بي تا ده توانم زووتر دوور كه ومه وه. ناغابانو وه كه له
ملم ده ها لئيم و هه ول دده م به زووترين كات خو م ده ربازم كه م.
ئاوينه كه هه روا به ده ستمه وديه و چاو له خو م ده كه م. قه لافه تم زور
گوږاوه، چه كه له شان و به سهر تيره گي گريكه وه نياگان. كزه بايه كي
ساردي دي و مووچرك به له شم داديني، ويشكه سه رمايه و كار له ئيسك
ده كا. له و تاريخييه دا هه ول دده م تا ده توانم چاوه كانم زياتر زهق
بكه مه وه و بچو وكترين جو و له بجه مه ژير چاوه ديږي. پيش دوا مائلاوايي
دايكه ده يگووت رو له تو خودا ناگات له خو ت بي و زو ورو "ايه
الكريسي" بخوينه وه و فوويه كه له خو ت بكه. قورئان خو ينيكي باش

دەرنەچووم، ھەموو رۆژى فەقئىيەكى لاو لە مزگەوت لە دەورى خۆى كۆى دەكردينەو دەينەپراند "بئى ژير بى، سين زەنە بيس، ميم ژير مى، ئەلف سەر ئا، لام سەر لا، بيسمىلا".

قورسايى دەرەگەكان لە نيو قەدەم دا ھەست پىدەكەم. تەمومژەگە ھەروا ولاىى داگرتووە ئەمن و شارو شاخى لەباوەش گرتووە. دوو كەلئىكى شين لە ئاسمانەو مژەگەى قوولتر كردووە. دەست دريژ دەكەم و بە قامك ھەول دەدەم بىشيوينەم، پاشان بنووسم 1988، بەلام دەستم ناىگاتىو قامكەكانەم لە بۆشاييدا دەكەمە مستو ھيواش دەستم بەردەدەمەو ھەلتروشكاوم و چەكەكەم لەنيو لاقەم دا راگرتووە ئاوينەكەم لەسەر بەردىك داناووە بە بەردىكى دىكە ورد وردى دەكەم و دىكەمە نيو لەپى دەستم و بە دەم و چاوى تاريكى دا دەپرژينەم. بۆ ساتىك لە ئاسمان ئەستىرە بارى. نازانەم چ دەكەم بەلام دەزانەم منيش بەشيكەم لە ميژوو. چوار رۆژ بۆ زستان و سىو شەش رۆژ بۆ بەھارە لە دەورى عەزىز خان كۆ دەينەووە و برپار دەدەين بچين دوا قسەكانمان بۆ سەرۆكى شارەوانى مەھاباد بكەين. منيش لەگەلئانەم، دەستەكانەم مستو بە ھەر مستىك نيودەمى سەربازىك پردەكەم لە خوین. منيش ميژووم يان كوو ئىستام و چاوم لە دوا لەنجەكانى فيستىقالى ھەلپەركى كوردىيەو ديمەنەكان دەقۆزمەو، كيژىكى كراس سوور سەرچۆپىيەو كچىكى كراس زەردىش بۆتە خۆرى ئالاکەو بە لەرى مەكەكانى ھيئەدى دىكە جوانى دەبەخشىتە شەنى ئالای كوردستان.

به خوشم پیم وانیہ، بیستبیتم. بیرہوہری زیندوو ھہیہ. نیستاش دہڑی.
بهیانی کہ وەك جاران ریك سەعات 8 چوومە سەرکار وەك جاران
ھاوکارەكانم ھەر لە جیی خویان بوون و رۆژیك بوو وەك رۆژانی دیکە.
سەعات 9. دەبواپە تا مستەراح چووبایەم. دەرگاگەم كە كردهوہ بۆنی
خوین ولاتی پر كرد، لە كاسەكەدا كەللەسەریكى خویناوی دانرابوو،

خشت بریپوویان و دەست و سنگ و زگ... لەولاو لە لاقەکانیشیان بە حیا
 رێک ئی کردبۆوە و هەر لاقە ی لە قولینچکێک کەتوو. وەک ئەوە وابوو
 برق گرتیبێتی. ویستم بیکەمە هاوار، هاوارو خەلک ئاگادار کەم بەلام
 لەپەر بە مێشکەم داها ت بۆ من؟ بە دنیاییە و پێش منیش دیپوویان و
 بێدەنگ بە لایدا رویشتبوون. من چ کارم پێی داوە. دوا یە دەلێن تۆ
 کوشتووتەو... دەستم دا پشتینی کوژراوەکە و جێ دەستم لەسەر دەسکی
 دەرگا کە جوان سڤی و پاشان ویستم پشتینەکە ی دانیە و بەلام... بە دوو
 دلیە و سەیرم کرد. زۆر جوان بوو. هیواش لە پشتەم هالاند و هاتە و
 ژووری کارەکەم. وەک هیچ نەبووی. دەرگا کەم کردە و بۆوە ی بزانی کێ
 دوا ی منم دەچێ. دەقە یەک، دوو دەقە... سێ... دە... بیست... سێ.
 کاک {ب} خۆ ی پێدا کرد. چاوەروان مامە وە. بێدەنگ. پاش دەقیقە یەک
 بە کەوا ی مردووەکە دەسکی دەرگا کە ی سڤی و بە پە لەپروزی رویشتە و
 ژووری خۆ ی و پاش ئەو کاک {ر} و پاشان کاک {پ} و پاشان {ت} و
 پاشان خوشکە {ف} و هەموویان.

سەعات 11 ی بە یانی هەموو دایرەکە دەمانزانی کە سێک کوژراوە و
 لاشەکە ی لە مستەرا حەکە ی ئێمە دایە بەلام کەس و سەر خۆ ی نەدینا.
 سەعات 12 یە ک یە ک و دوو دوو بە گیلە گیل خۆ یان بە وەتاغەکان دا
 دەکرد و لێک مۆر دەبوونە وە و بێدەنگ یە کتریان بە جێ دەهیشت. سەعات
 2 ی پاش نیوە پۆ، وردە وردە کە لا کە کە بۆنی دەهات و بۆنەکە ی هۆدەکانی
 داگرتبوو، هەرکە سە ی پەنجەرە ی هۆدەکە ی خۆ ی کردبۆوە و بێ ئەوە ی
 هیچ بلێ سەریان داخستبوو و کاری خۆ یان دەکرد و جار جار سەریکیان
 هەل دینا و زوو سەریان دادەخستە وە وەک ئەوە ی نە با ی هاتبێ نە بۆران.

ساعات 4 به پهله خوداحافيزيان كرد له دايره خوځيان هاويشته دمرئو
 له دمرئ چاودپرواني پاس بوون زوو بئو ليړه دووريان خاتهووه. پيم
 نهكرا. پرم دا سعاتهكهو به پيلاقه ورد وردم كردو له پهنجهرهكهمهوه
 بهرهو شقام نهړاندم وهرن ليړه كهسيك كووژراوه.
 ههموو به ههلاتن هاتنهوه سهرئ. چاوهكانيان زهق كردو له من و له
 مردووهكهيان نواري و وهك شتيكي سهر چاويان لي دمكردين. وهك
 تاوانبار. ژنهكان دهستيان كرد به گريان و بوورانوه. به پهله پولييس و
 نهخوشخانه و خهلك هاتن. مردووهكهيان بر دو نهرزكهيان شوږدهوه.
 كهس نهيزاني نهو كابريره كييه؟ بهلام له دادگا ههموويان يهك دهنك
 بوون كه نهيان ديوه بهلام دلنيان بيجه له من كهسي ديكه ناتواني نهو
 كابريره كوشتي.

قه لا - كويه

1382/3/21

دار

ماندووی، لاقت له سهر لاقت داناوهو چاوت برپوهته ناسوی
په رتوکه کهت ... نا، نازانی. سهرت دیش. دهست بو قه له م ده به ی و

...

که گه ی شتم مینی بووسه که پر ببوو. دهرزیت هه لاویش تبايه
وه نه رزی نه ده که وت. له سهر چوارپایه یه کی خالی، بهرام بهر به
پیریزنیك دانیشتم، گهرما جارب به جار زیاتر گوشاری دینا. نار هقه
زهن گول زهن گول به لاجانگم دا ده تکا.

- هه رام کرد: کاکي شوفیر بو ناروی ... به لام ... به لام ده تگوت
گوی له دهنگم نه بوو. یه کی له پشته وه هه رای کرد: ئه ری کاکه
مردین بو ناروی؟ شوفیره که به ناقایلی یه وه گوتی: با ئه و

چوارپايه يه ش پر بى. ئاورم داوه چوارپايه ى خالىم نه دى. پاش
تاويك ودرى كهوت.

به لام...

دلم گهرم داهاتوه. نازانم قارمانى چيرۆكه كه م بۆ سوارى ئه و
مىنى بووسه كردوه، ئه رى چۆنه بينيرمه ريگاي بورهان (*) و له وى
ودرى گهرينم و پاشان پرسه يه كه بۆ قارمانى چيرۆك. يان ...

مىنى بووسه كه بال بگرى و وهك باده وهكه ى منالى به سه ر شاردا
بسوورپته وه. نازانى نا. نازانى بۆ سوار بووى بۆ كوئ ده چى ... بۆچى
ده چى ... چۆن؟ نا. ته نيا ده زانى سوار بووى و سوار بوونت له
دابه زين پى باشتره.

سه رم ديشى، ئه و پيريزنه ش هه ر چاوم ئى ده كا. له خووه خوڤى
ئى ده كه م. پر به ميشكم ده قريشكيئم، ئه رى كاكى نووسه ر ئه وه
كى يه؟!

ئاوا برواته پيشى من به شدارى ناكه م يانى چى؟ بۆ ده بى قارمانى
چيرۆك له رووداوه كه بى خه به ر بى (وازي لينا هينم).

هه لكيشيكى ره شى هه ل كيشاوه و چاره كه يه كى سه وزى گوئ سوورى
به كوئه وه يه سه ريشى وهك به فرى كوستان، نا، چۆرى شير سپى يه.
ته ليسيكى به نى پر له قاپو ديزه و گوژه ى له بن پى يه.

سه رم داده خه م. سه رم هه ل دينمه وه. ده ستى وهك ژنيكى مندا له به ر
له سه ر سنگى كو ده كاته وه و راى ده ژينى. پاشان فرميسك له چاوى دا
قه تيس ده بى. ديسان دلم راده چله كى، خودايه ئه و ژنه له بى رى
چى دا يه؟

هەلەناکاو ... تینیك له چاویدا هەست پێ دەکەم. هیز دەگریت و
هەل دەستی نه پێ.

- کاکە بە قوربانی دەستت بێ لێره رایگره.

دەشتیکی قاقەر. یانی چی؟ هەستیك هانم دەدا تۆش دابهزه.

داده به زمو دوورو نزیك به دوویه وهه.

یانی چی. قه له مه که ی دادهنی و دهگری. چیرۆك لییم یاخییه.

قارمانه كان لییم یاخی بوون.

به ته پۆلکیكدا هەل ده گه پێ. منیش به دوویدا. وه سه ره ده که وێ.

منیش به دوویدا، له په نا گۆرێك راده وهستی.

دهست ده باو پیمه ره یه کی چکۆله ده ردینێ. واقم و پرما. چ ده کا؟

خه یالیم بال ده گری و تا ئه وه پهری خاك ... نا .. نازانم.

له تهك هه ره پیمه ره یه ك فرمیك ده بارینێ.

لاواندنه وه یه کی تیكه ل به گریان:

"رۆله جوانه مه ره که ی به هاری سوور ..."

به ره ده پانه كانی لاده با ... ورده ورده دیارده ی قه برێك وه دیار
ده که وێ.

دار... دار... دار به روو ... نه مامیکه نیژراوه.

به لقو پۆپو گه لاکانیه وه. پیریژن به سه لا ده گری. هه ی رۆ...

هه ی رۆ ... شه مالم رۆ... نه مامم رۆ....

ته زوو یه که به پشتم دا دی.

پیریژن دەست دەبا دەری بیئی. بەلام نەمام جار بە جار
ئەستوورتر دەبی و ریشە دادەکوئی. متمانەم بە چاوم نەماوە. ئەو
دارە ئەستوورە چۆن ...

ئەو قەبرە .. چۆن ... نا.

دەلم لە ژێللا دی و هیق هیق بە سەر چیرۆکەکەمدا دەڕشییمەو.
هیئەندە دەڕشییمەو تا ریخۆلەم بە دەمەدا دیتەدەر.
ولات لەبەر چاوم رووناکتر بوو. هەست دەکەم تینیك لە لەشمدا
دەگەڕێ دیسان سەر هەل دەدەمەو دەبەمەو دار ... دار ... داربەرپوو.
بالا بەرزو سەربەخۆ.....

گیژ بووم. چاوم تا بستیک برناکا. قەلەمەکە لە دەستم
بەردەبیتهوە خواری. چی بکەم؟

چۆنە دیسان دارەکە گەورە بی و گەورە بی. تا دەبیته پیرەداریک و
تەواوی شەهیدەکانی دنیا لە کەللە سەرە منارە کراوەکانی تەیموورە
شەلەو تا لەشە سابوونکراوەکانی کوورە مرۆف سووتانی هیتلیر، تا
کوردەکانی قارنی و قەلاتان و ... هەموو کۆبینەو دەستی یەك
بگرن و بەدەوری دا، گەری هەلپەڕکی بگرن.

ئاخ، هەست دەکەم ریخۆلەم لە دارەکە دەهائی و دەری دەکیشنە
دەری. رەنگە بۆخۆم بم بوومەتە لقیک لە دارە بەروووەکە. نازانم.

.....

هیۆر دەلی: قارەمان کی بوو.

"پەپوولەیهک بە بالی سەوزو سوورەو.

(*) گوندیک لە نیوان مەهاباد - بۆکان

گرانی

دوو روژه زگی دیښی و هیچی نه خواردوه. له ژوورې لاتراسکې به ستوه و چاوی قوچاندوه. له پر هه رایان لیکرد: - ودره - بؤکوی؟ - ودره. وددوی کهوت. شاهه قاوی به شاهه قاوی نه ده گه یشته وه. له سهر تیره گی ددره وهی مالان راووستا. به هانکه هانک له پهنای ویستا. چاوی بریبوه نهرزی. شاره میرووله.

گیانی و دخورین کهوت. دوو له ته که ندری دهره ینا. گوتی: راکشی. نهی ویرا. گوتی: چاک دهبیه وه، تازه زگیشت نائیښی. به ترسه وه راکشا. توند دهست و پپی به سته وه. گوتی ئیدی وستته نایه. به ردی هیناو دهوری به به رد گرت. زیقاندی: ئه ی هاوار چ دهکې؟ روپی. دهیزانی خه لکی له و گرده نزیك نابنه وه. هه موو ده ئین قه برستانی جووله که یه.

میرووله هاتن، سهد، دووسهد، ههزار به ههزار، شاریان لهسهر زگی، لهسهر سهری، لهنیو چاوی دا ساز کرد. سهرهتا ختیلکهو پاشان نقورینج و پاشان قهپال.

لهپرا میروو ئاو بردی. سیلاوی ئاو میروولهی رادا. چاوی ههئینا. باوکی لهسهر سهری راوهستابوو دهگریا. " بمبووره، بمبووره، خودایه بمبووره." نیستا دهزانی بو وای لی کردی. نهو رۆژی مرد بو ناشتنی نهچووی. مانگیك دوايه گۆزهیهكت شيله لهگهڵ خۆت بردو چوو به سهر گۆرتهكه و گۆرتهكهیت داوه. جهستهی وه دیار كهوت. شيلهكهت پی داكردو گۆرتهكهت پر كردهوه. دهترانی مارو دوویشك و میرووله شیرینیان به كهیغه.

نیستهكه جوان تی دهفكری، لهبیرته نان نهبوو بیخۆن. تا ماوهیهك كولیره ی جۆتان خوارد. پاشان نهویش قات بوو. دایكت، كاك، دادت، هه موو له برسان مردن. تۆو نهو مابوونهوه. بهردهوام دهگریای.

- برسیمه زگم دیشی.

نیستا سی سالی ره به قه قات و قری تهواو بووه. پاركه دیسان باران نهباری. گیا شین نهبوو. دپهات چۆلیان کرد. تا نهوړۆكه نانی جۆو كولیره ی جۆمان خواردوه. بهلام نهوړۆكه دوایین كولیره شمان خوارد.

زگم وهك نهو ساله دیشی. چاوم له ره شهوه دیو سهرم سووړ دهخوا. برستم لی براوه. شتیك له بهر چاوم ههر دیو دهچیو دهجووئیتهوه. تارماییهكه وهك تاپۆ. ورده ورده لیك نهو دهوئیتهوه. دهستم دهگریو وهپیشم دهكهوئ. بوته چاوساغم. دهلی: وهره... نالیم بو کوی؟ به دواي دا دهرۆم. به گردهكهدا هه لده گهرپین. چاو دهرپمه نه رزی.

دەست بۇ گېرفانم دەبەم و لەتە كەندرىك دەردىنم. گوتى: ور كە بەرد
كۆكەو. جەغزىكى بەردىنەمان چاك كرد. گوتە: دەستم بېستەو.
راكشام. بىرى لى دەكەمەو. كى بوو دەستى گرتە. نازانم. لەوانەيە
باوكم بووبى ھاتبىتەو بۇ تۆلەساندەو. تەكان لە خۆم دەدەم و
ھەلدەستمە سەرىپى. نامەوئى مېژوو دووپات كەمەو. دەبى بچمەو
گۆرستان و گۆرەكەى باوكم ھەلگەنم و ئەو ئىسك و پروسكەى كە لى
ماوەتەو دەربىنم و بە تاوانى دەستەوستانى لە سىدارەى دەم.

بۆكان.

78/2/7

1

2

لیوهکانم کوّ دهکهمهوهو وهک یافووتیکی سوور تیّی دهرپوانم.
جاریکیتر ماتیکهکهی هیواش پیدادینم. به قهلهمه قاوهیهکه دهوران
دهوری لیوم خهتی لیو دهکیشم، کریمی سپیاوهکه له دستم ههلهسوومو
پاشان کولمهکانو پاشان گشت دهموچاوم. چاوم به کلیکی رهش دهرپژم.
شانهش دهخهमे ناو پرچمهوهو هیواش دست دهکهم به داهینانی،

قرچه قرچی قژم دهمخاته وه بیری مندالی، جگه له وه چپژیکي تایبه تی هیه. گشت ماکه کانی گیانم تامی لی دهبینی، چاوم دهنووقینم. که چاو دهکه مه وه، له خووه پیکه نینم بهو دوخه دی، نه وه چ و مزیکه، بیژم له خووم هه لده ستی، بیژم له لیو، له چاو، له لووت و له پرچو ... به یه که م شت که دهستم پیی دهگا قوتووه ئارایسته که یه. به هیژو قوووه تی خووم تیی دهره وینم. ئیشیک نوقمی خوشیه ک گیانم داده گری. به لام دلم سوکناپی دی. دهروانمه دهستم. له ته شووشه کان هیژو ... هیژو دهر دینمه وه.

خوین بازقهای به ستوه و به خورهم دی، سوورایه کی جوان، وهک سوورایی تارای بووکی نی. به سه رمی داده دم. بزه یه کیش. پاشان به قامکی شادم خالیک له ته ویلم دهکوتم. خوین شوړاوگه ده به ستی و به نیو چوانم دا دیته خواری و چاوه کانم دابه ش دهکا. خوین به لووتم دا، خوین به لیوم دا، خوین به ملم دا، خوین مه مکه کانم دابه ش دهکا.

دهستم له بان سه رم دهگوشم به لگوو خوینی زیاتری لی بی. له شم سنووریکی سووری لی کیشراوه. باکوور - باشوور - روژه لات - روژناوا. نا ته نیا روژه لات. روژناوا، مه مکی روژناوا، مه مکی روژه لات. خوین ده بیته دوو که رت و ههر که رتیکی مه مکیکم داگیر دهکا.

له خووم دهروانم. تک له گوئی مه مکه مه وه دهرژیته خوار - وهک شیر - دم دهخمه ناو مه مکه مه وه دهست دهکه م به مزی نی خوین. نازانم چ تامه؟ ته نیا تامی خوینه و به س.

دەست ھەلەدەگرم. سەرم وەبەر شېرە ئاوە ساردەكە دەدەم. ئاویکی
سارد وەك رۆژ ولاتی لەشم دادەپۆشی. میشکم بە پرتا و سارد دەبیتهوە.
سارد، سارد، سارد. تا دەتەزی.

خوینەكە پەنگ دەدۆرپێت. سوور، نارنجی، كآل، سپی سپی. كەلەم
تەزیو. كە دیمەو بەر ئاوینەكە وەك كچیکی خووساوم لیھاتو چ
نەفرەتیکی ئەبەدی دایگرتووم. لە خۆم بۆژۆ بووم لە....

بە خاوەكەم خۆم وشك دەكەمەو. شۆرتەكەم لەبەر دەكەم. پەرچەم
لەپشت سەرم دەبەستم و پاشان مەمك بەند و ژێرکراس و کراس و كەواو
پانتۆل، پشتینەكەم دەبەستم. جامانە شەترەنجیەكەش لەسەرم
دەبەستم.

6دەراغ و دوو نارنجۆك - سەرنیزەیهكیش - كەلەشەكەش لە شانم
دەكەم. پووژەوانە و كآلش. هیواش دەرگاكة دەكەمەو و دیمە دەری.

كۆیە (پاریزگاری)

1379/12/5

وہک شۆرپاہی

برژان ھەئوهریوی پاییز

- یەك

چاوت لیئە، چاردەخۆرئیکم بە نیۆ قەدەوہیە، ئاخابانوویەك لە سەرو،
دەستیك كەواوپانتۆلی... بۆت بلییم. خو چاوت لیئە، بە گشتی چاپۆردیان
داوم و قسەیان بۆ دەكەم. چ بە ھەستەوہ دەگورئیم! چ جوان گوری
رادەگرن! دویئە لە بارئیکی قورسو پشٹیکی ماندوو لە سەفەر ھاتمەوہ،
كوئانەكەمان چەندە بیادەنگ بوو. دلم خەبەری دا. خەبەری چی؟ دارو

ديوار دهگريا. دهكوئى. هه ناسهه دهرنه دههات. پشوو سوار. كات مردوو.
 بوخوت لهوئى بووى.؟ دهرانى دهئيم چى؟ چاوت به ديوارهكان دا دهگير.ا.
 له بيرته چهنده دهرساي، چوكت دهنوشتاوه. به ترسهوه له دهرگات دا.
 يهك...دوو... سى... چوار... تا پينج. جانتاكهت لهدهست بهربووه.
 بو فرميسك - بى پرس. دئيشت تهماوى. يهكى توند، توند، توند له
 ميشكت دا دهى نه پراند: "رهفيقان من نهوا رويم لهلاتان"

- دوو

به زهرى ته لهفونكه وهوخه بهر هاتم، دهستم دا گووشيهكهى: بهئى
 فهرموو؟ - چوئى؟ بو نايهى؟ بيستوومه؟ - چاكم، به تهنيا، چى؟
 دهگرى، توش دهگرى. هيواش به گوچكهت دا دهچرپينى. - بوئ دى، بوئ،
 بوئى پيم وابى گولهباخه، ولات دادهگرى. بهلام تو ههر دهپشمى: ههپشم
 - ههپشم - ههپشم!!

دلت پره، تهنيا بى و بش زانى. هيژيك پالت پيوه دهئى: دهست دهست ده
 كهلاشهكهت. گيلهن گيدهنيكو تهق تهق!! گريانه - رقه رق. ناگره ئيشه.
 دهرانى ناكري نا. چاوت لييمه لاقم بهو بهراوبهرى ناوزينگهكهدا شوڤر
 كر دوتهوهو چاووم بريوته كاميراكه. چهنده مهزن!!

ويئنهكان لادهبهم، يادى ئهو ساليهش ناكه مهوه. نههركى نهتهوايه تيمه.

سهرم لهگيژوه دى. بهسهر زهرياوه ديئو دهگه نه كوئستانهكان -

دادهبارين. باران. دلوپهكان دهخوشينه ناو دارو دهوهنهكان، پاشان

دهبنهوه ههلمو دهبنهوه بوغو دهچنهوه ناسمان.

بوو به باران، بوو به ههور، نازانى - - بهلام ميشكت وهك ساعهت دهنگى

دى: چك چك چك چك. دهست دهميه گووشى ته لهفونكه.

ماندووم. كه لاهم وهخته بتهقی. گووشیهكه ههڵدهگرم. لهو بهردهوه دهلێن
 - شههید !! مچوورکیك به نیو شانم دادی. - دایك سهری دهرنیهوه.
 باوكم چۆکی دهلهرزى. دایكم دهگری. بهلام من نازانم شههید یانی چی؟
 یانی دیتهوه؟ دهلیم: - دهلیم دایه چ بووه دهلی: شههیدیان کرد. دهلیم: -
 شههید یانی چی؟ دهلی: هیچ... هیچ له کۆلم بهوه گهوره بی دهزانی.
 سهرم بهسهه بى سیمهكهدا شوڤ کردۆتهوه. من ناتوانم. دیسان وینهكهى
 باوكت هاتۆتهوه بهرچاوت. باوهشی پىداکردى: برۆ كورم خودات لهگهڵ
 بى، بمره بۆ كوردان. گووشیهكه له دهستت دا ئارهقهى کردووه، هیواش
 زهنگ لى ددهم. یهكێ لهو بهردهوه دهلی: - عهلو. - عهلو
 دهلیم گویت لیه: كاك دوكتوریان شههید کردوه. ناتوانم نا. میشتك
 بهستویهتى. سى سیدارو كۆمارىكى رهنج بهخهسار بانگت دهكهن
 پرسیارىكیش له میشتك دا رهق ههلاتوه.
 - باشترین پاداش بۆ شههیدان چیه؟ نازانى چۆنى جواب دهیهوه. تهنیا
 دهزانی: كانیهكانى تهواوى دنیا وهك چاوهكانى تۆ سوور، سوور
 ههلهگهراون.

قهلا - كۆیه

1380

سەید

ئەمن خەلکی شاریکم، مائەکانی ھەموو کورتە بالان و
پەنجەرەکانیشیان چکۆلە چکۆلەن و قەت پەردەیان لەسەر ھەڵنادریتەوہ.
ھاوشارییەکانم قەت دەنگیان ھەڵناھێنن و ھەمیشە بە سرتە قسە دەکەن.
ھەموو لە سەید دەترسن. دەلێن سەید عیلمی غەیبی ھەیە و ئاگای لە
مارو میروویە. کەس تا ئیستا سەیدی نەدیوہ، بەلام دەلێن لەبەر نوور
چاوت لەبەری ھەڵناہیە. سەید سامی ھێندە گرانبە کەس ناوێری سەری
ھەڵنێت. خەلکی شارەکە ی من قەت سەریان ھەڵناھێنن.

کەس تا ئیستا سەیدی نەدیو، بەلام هەمووان دەزانن پشتاوپشتی خەلکی ئەو شارە بوو. سەید مائیکی زەلامی هەیه. بەرزە. هیندە بەرز..... خەلک دەلێن سەربانەکە ی لەنیو هەور دایە. پیرەکان دەلێن سالی سیلاوەکە، ئەو سالە ی خەلکی هەموو مائیان کەوتبوو سەر ئاو و مندالی مەلۆتکەیان لە چۆمی گرتبوو، نوینەرەکانی سەید هاتوون و دەوری ئەو خاکەیان بە بلووک گرتوو سپایەکیان هیناوە و سازیان کردوو. دەلێن سەید نەبیوێراوە کورد بۆ کریکاری بەری. دەلێن کریکارەکان هەموو رەش رەش وەک رەژی بوون و سوور سوور داگیرساون. لەنیو چالی چاوەکانیان دا تەرزە باریووە قسەیان لەگەڵ هەركەس کردبایە کابرا دەسبەجی رەق هەلەدەهات. خەلک نەیان دەویرا بەوی دا برۆن. هیچی کەشیان نەدەزانی.

تەنیا دەیانزانی مائەکە وەرە وەرە ساز دەبی. خەلک قەت چاویان لەو مائە نەدەکرد. دەیانگوت ئەو مائە هاوینان شینە و زستانان پرتەقالبە. خەلک دەیانگوت هەركەس بزانی مائەکە چ رەنگە حەوت سال گول دەبی و پاش حەوت سال تووکی لی دئو پاشان بی ئەوەی کەس بزانی لەخۆوە دەبیته هەلم.

سەید سامی هیندە زۆر بوو. خەلک راهاتبوون ئەو سووچە ی شار نەبینن. بە منداڵەکانیشیان دەگوت: - ئەگەرکو گەیشتنە حاندی، چاوتان بنووقینن.

ئەمن بیست سالە لە شارەکەم دوور کەوتوومەو. بەلام ئیستا لە شاریکەم هەر لە شارەکە ی خۆم دەچی. پیم وابی هاتوومەتەووە شارەکەم. خەلک شەوانە زوو چراکانیان دەکوژیننەو. دەلێن سەید شەوانە دەبی

به رهشەباو دیتە نیۆ مالانەو. خەلک هەموو شەوئ بە لۆکە کونی گویچکەیان دەناخنو بە گوریسیک لاقیان لە یەکتەر دەبەستن تاکوو سەید نەتوانی هەلیان مژی و قووتیان دا. هیوايە دەلی تا ئیستا سەدجارم خەون بە سەیدەو دیو. هیوايە دەلی لە خەونم دا سەید هات و منی خوارد کە لەترسان خەبەرم بۆو تەواوی لیفەکەم بە چرنووک هەلدرهەلدر کردبوو. من بیست سائە لە ترسی سەید شارەکەم بەجی هیشتوو بڕیک ترسم لەبیر چۆتەو. بەلام ئیستا هاتوومەتەو.

- مالی سەید کامەییە دەمەوئ ببینم؟

کابرا بە ترسەو چاوم لی دەکاو پاشان بە سرتە بە دووهم کەسی پەنا خوئی دەلی، ئەویش بە سرتە بە سیهەم کەسو پاشان تەواوی خەلکی شار لە دەورم کۆ دەبنەو.

پیریژنیك دئ و دەلی: مەچۆ. دەلیم: دەمەوئ ببینم. دەلی: ئەگەرکو هەردەجی ئەو خەنجەری مەمی ئالانە لە پشتینەکەتی نی. ئەویش ددانى هەژدیهاپەکە کە کورە کەچەلە کوشتووپیەتی بیکە ملت. پاشان بە دەستیکی لەرزۆکەو رینگایەکی تاریکم پئی نیشان دەدا. چاو دەبرمە رینگاکە. چۆکەکانم دەلەرزئ و بە دلەخورپەو لە دەرگایەکی کۆنی دار نیزیك دەبمەو و لە دەرگا دەدم. پاش سئ جار، پیریژنیکی سپی پۆشی بەسالچوو دیتە دەری. دەلیم پووری هاتووم کارم بە سەیدە. پیدەکەنئ و دەلی ئیمە کەسیکمان بە نیوی سەید نیە بابم.

خرمە خرم شووشە دەشکئ و وەك پەپوولە لە ئاسمان دا دەبریسکینەو. پیریژن بۆنی داری لی دئ. لەرزینی چۆکم تەواو دەبئ. دەلیم چۆن، ئەی سەید.... دەلی چەند سائە من و میدەکەم لیڕە

باخه وانين. مائیکي رووخواوهو هيچ. خاوهنه کهشي هه زاران سائله مردوه.
پاشان چاوه چرچه کانی دهبرپته چاومو بزديه کی تال دهکا. به
سه رسوورمانه وه ديمه وه. به لام شه قامه کان چوئن. کزه بایه کی سارد به
کو لانه کان دا دیو دهروا. شار چوئل کراوه. خه لکی شار، شارده کیان به جی
هیشته وه من به ته نیا له شارده کهم دا ماومه ته وه. بیست سائله له شارده کهم
دوور کهوتوومه ته وهو نیستاش شارده کهم تافه که سیکی تیدا نه ماوه بیت
قسه یه کی له گهل بکه م.

1382/11/10

چیرۆك

بیر دهکاته وه. سه عاته دیوارییه که چرکه، چرک ریچکه دهشکینێ. دوایین تیشکی ئیواره له په نجه ره که وه ژووری ختیلکه دهدا. چاویک له خۆره ته زیوه که دهکا. وهتاغه که هیور، هیور، تاریک دادی و رۆژ کۆتایی پی دی. پاش کاترمیڕێک هه ل دهستی و گلۆپی وهتاغه که ی هه ل دهکا. پاشان وهتاغه که ی ته نیشتی و هالی حه وشه ش. چاویک به دیوه که ی دا دهخشی. کتیبه کانی به دمه وه له سه ر زگ پرش و بلا و بوونه ته وه. عهینه که که شی له سه ر میزه که ی دانراوه و ئه و جلانه ی تازه شۆردبوونی و هیشتا له

ئوتتۇرى نەداون لە سووچى ۋەموتاغەكەى لە سەرىيەك ھەلچىراون.
 كۆتەكەى لەبەر دەكاو لە مالى دىتە دەرى.
 روو دەكاتە كۆلان. بىر پار دەدا لە ھىچ كۆلاننىك لاندەدا. پىي خوشە ھەروا
 راست بىر پار بزانى كۆلانە راستەكان دەگەنە كۆي؟
 دىتە سەر شەقامىكى نامۆ. گرمەى ماشىن ۋە نەرنەرنى خەلگىو... ئەو...
 ئەو. تەنبايى. دەستەكانى دەخاتە گىرفانى ۋە دەيەوى بەدەم رىگاۋە فىتوۋ
 لىدا. ۋەك رىبوارىكى ئاسايى خۆى بنوئى. بەلام زۆر زوۋ ماندوۋ دەيى.
 پىشتى كوۋر دەكاتەۋە شل دەست دەكاتەۋە بە رىگارۋىشتىن.
 تەنبا شىكى نەگۆرى ئەو، ئەۋەيە كە ھەر دەيى بىر بىكەتەۋە. بىر
 دەكاتەۋە. شارمىزى ئىرەيە. دەزانى بەرەۋ كۆى دەروا. مىنارمىكان
 بەرامبەرىن ۋە لە بلىندگۆى مزگەۋتەكەۋە كابرايەكى دەنگ گىر بانگ دەدا.
 تىكەل ئاپۇراي خەلگى دەيى. دەست نوپۇز دەشوا. لەگەل خەلگەكە نوپۇز
 دادەبەستى. نازانى دەللى چى؟ دلى لەۋى نىيە. رەكاتى دوۋەم ۋازى لى
 دىنى ۋە بە پەلە رىزى نوپۇزخوئىنەكان بە جىدىللى. ھەست دەكا چاۋەكان
 ھەموۋ دەروان ۋە مۇرەى لى دەكەن. دىتە دەرى.
 دەم ۋە چاۋى ھىشتا ۋىشك نەبۇتەۋە. دەيەۋى بچىتە سوۋچىكو بىرى كۆ
 بىكەتەۋە.
 كات. كات. ماندوۋنەبىيەۋە.
 - سىپاس ئىۋەش ماندوۋنەبىن.
 - بۇ ئەۋرۇكە بەسە. سەبىنىش فرىا بىكەۋىن. چەن پلاننىك دەگرىن.
 ئەكتەر روو دەكاتە كابراى فىلىم بەردار. -
 - ئەگەر كارتان پىم نىيە دەرۇم؟

- سەرچاوان تا سبەينى، شەوئىكى خۇش.

سواری تاکسى دەبى.

- كاكە مەستەقىم فەلەكە تازەكە. كابراى شۇفیر پىي بە گازەو دەنى.

ئەكتەرەكە چاۋ لە دەرى دەكا. تاكسىكە زۆر توند لە پىويست دەپرا.

ورده، ورده ديمەنەكان لىل دەبن. پىي وایە ماشینەكەش لە زەوى جیا

بۆتەو.

- زۆر توند نارۆی؟

شۇفیرەكە ئاۋرى لى دەداتەو. ئەكتەر دەیناسیتەو.

- ئا. كاكى چىرۆك نووس ئەو تۆى. مەگین ژيانى ئەكتەرىكت

نەدەنووسى. ئەى بۆ لىرەى؟ واديارە چىرۆكت بە ئەمانى خۇدا سپاردوۋ!

باشە، دەكرى پىم بلىي بەو تاكسىكە تا كۆى برۆم؟

چىرۆك نووس پىدەكەنى.

- ئەوئەن مەترسە لە دونىاي چىرۆك دا دەتوانىن بە ئاخر سورعەت

برۆين و تەسادوفیش نەكەين. دوايەش، دەزانى زۆر بە پەلەى؟

- باشە ئىستا خويىنەر پىي وایە من دەپۆمەو مالى يان لانىكەم دەجمە

شويىنىكى وەك شۇقەيەك يان... شتىكى لەو بابەتە. دوايەش لەو فىلمەش

دا پىم وابوو سكانسىك تا ئاخر دەپۆين. لەپەر پلانت راگرت! بۆ وا

ناروون دەنووسى؟

چىرۆك نووس دەلى: كاكە گيان، ئەمن تا ئىستا، تۆم خولقانددو،

ئىستاش پىم خۇش وەدوى ژيانت بكەوى. ئەو كارت ھەيە. دواى

كارەكەت سواری تاکسى بووى دەپۆى. منىش شۇفیرتەم. چ دەكەى بىكە.

ئەكتەر گېژ بوو. ناتوانى بىر لە شتى وا بىكاتهو. بۆى قووت نادى.
 چىرۆك نووس تورمىك دەكا.
 - دابەزە ھەر لىرە جەلەكانمان دەگۆرىنەو. تۆ بىبە بە شۆفىرو من دەبمە
 ئەكتەرى چىرۆكەكەم. كابرا خوشحالە رزگارى بوو.
 زۆر ھىواش بەرپۆھىيە. لە فەلەكەكە دابەزم. خىرا پاكونىك دىنم
 تاكسىيەكەو شۆفىرەكە پاك دەكەمەو. ھەر نامەوین.
 فوويەك لە كاغەزەكە دەكەم و چىكى پاكوونەكە لادەبەم. خۆزگەيەك لە
 دەروونم دا پىنگ دەخواتەو.
 شەقام چۆلە.

تەقەكەى كەوشەكانم بەرزتر لە حالەتى ناسايى دىتە گۆى.
 1. 2. 3. 100. 500. ... ھەنگاوەكانم دەژمىرم. جارجار ماشىنىك تىژ
 بە پەنام دا تى دەپەرئى. كۆتەكەم لە خۆم ھالاندوو. واز لە ھەنگاو
 ژماردن دىنم. خۆ بە كافەيەك دا دەكەم. كافەكە نىوہ چۆلەو چەند
 كەسىك تاك، تاك لەولاولەم لا دانىشتوون. داواى بىرەيەك دەكەم.
 وەرەزم! نازانم چى بكەم؟ بىرەكەم بە ئىشتيا دەخۆمەو.
 قامەكانم لە دەورى قوتووەكەى دەھالنىم. دەيگوشم. ساردى بىرەكە
 ھىشتا برپك ھەر ماوہ. دەستم چىژى ئى وەردەگرى. ژنىك لەلاى چەپم
 دانىشتووو سگار دەكىشى. پاش ماوہيەك كابرايەك دىت.
 برپك چپە، چپ دەكەن. ھەل دەستن. دەچنە دىوى پىشتەو.
 سەرم دىشى. چىرۆك نووسى قارەمان ھەرواى ئى بەسەر دى. ئەوہ چ
 بەزمىكە بۆ خۆم چاك كر دوو. سەرم لەسەر دەستم دادەنىم. پىلوى
 چاوم وردە وردە قورس دەبى.

ئاسمان خەمىكى سەير داىگرتىبوو. ھەورەكانىش دەپانزانى ئەورۇكە
 رۇژىكى جىاوازە. ھەموو دەم و چاويان وئىك نابوو و پشتيان كردبوو
 يەكتەر. كزە بايەكى زەردىش لە ھاتوچۇ دابوو.
 دايكەم چاوى لە كەوشەكانەم دەكرد. دەمزانى بىر لە چى دەكاتەوہ.
 ھەناسەيەكەم ھەل كىشاو بە دەم ھەناسەكەوہ سەرىكەم بادا. ويستم بلىم
 "دەبى بپۇم" دىتم پىويست بە گوتن ناكات. ھەموو دەزانن دەبى بپۇم.
 سەعاتە ديوارىيەكە يەك بين بەرەوپىشى ھەل دەھات و قەپالى بە زەمان دا
 دەگرت و ھەولئ دەدا خۇي بگەيەنئە سەعات سى. بە قەئسيەوہ
 مۇرەيەكەم ئى كرد. مووچركىكى پىداهات و بريك ھاتەوہ سەرخۇ.
 باوكەم لەسەر كورسيەكەى ھەستاو باوہشى بۇم گرتەوہ ويستى باوہشم
 پىداكات. خۇم ئى گىل كرددو رووم كرددە ئەو لاوہ. ئەويش وەك ھىچ
 نەبووبى. ھەروا بەرەو پەنجەرەكە رۇيشت و چاوى بپريە دەرى. دەمبىنى
 ملووكوولەكانى ھەوا بە كۆمەل پىكەوہ دەنوو سىن و قورس دەبن و نەرم
 دەنیشنە سەر ئەرزى. گەر ووم ویشك ببوو. دەمم كرددوہ زياتر ھەوا
 بچيئە ناخمەوہ. كاكەم ھەروا لەبەر خۇيەوہ بۆلەى دەكردو نوقرىنجى لە
 ئاسمان دەگرت.
 تۇژىكى سى لەسەر رووخسارى نىشتىبوو. چاويكى ديكەم لە سەعاتەكە
 كرد دوو دەقيقەى مابوو بۇ سى. دەستم دا ژياننامەكەم و بەرەو دەرگا
 چووم. لەپر دەنگى گريان بەرز بۆوہ. سەيرە!! ش.
 دەرگاگەم كرددوہ. كۆمەلئىك تيشك بە پەرتا و خۇيان بە ژوورى داكرد. تا
 چاوم راھات تاويكى پىچوو. وردە وردە وئاتم دەدى. دارەكان پىرچيان
 پەريشان كردبوو و زكريان دەكرد. گەلاكان خۇيان فرئ دەدا سەر

رېځگاکه م. بهر د سرووشت بالښ گرت و تښتېدا نو ووقم بووم. دارهکان چرؤ
دهکهن.

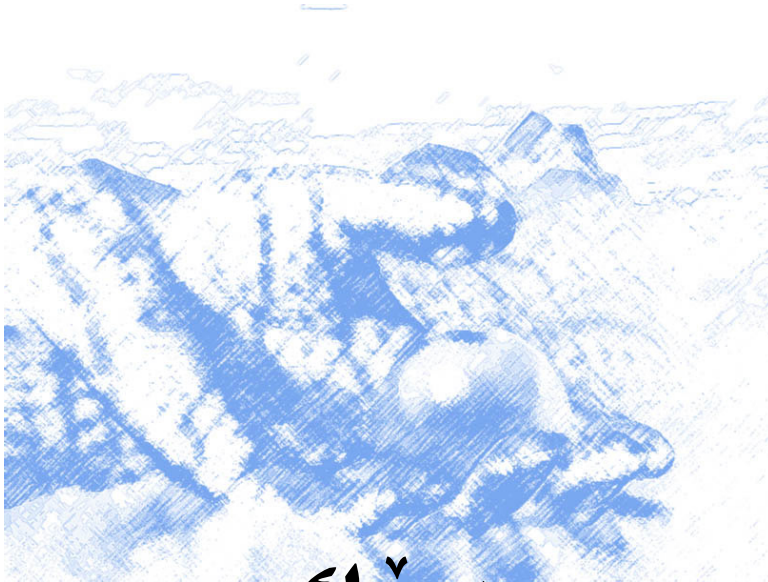
هه ورهکان لیک دهره وینه وه و ناسمانیش بی خیال پال دداته وه.
به جیره سنده لیهک و دخو دیمه وه. هه ر له کافه که م. ژنه گه راو ته وه.
سه ر هه ل دینم. ماندووم. به سه ... چاو یک لیک دهکهن.
دهلی: پیاسه یهک نه کهین 1؟

پی دهکهنم. هه ل دهستین. پوولی بیرکه ددهم و له کافه که دینه دهری.
کابرای کافه چی. به په له دیته دهری و هه را دهکا: کاکه ... کاکه،
کاغه زه کانت له بیر چوو.
گوی نادهمی.

شانم به شانی ژنه وه دهنووسینم و وهری دهکهن وین.

قه لا - کویه

1382/8/6

ميرۆك

باپىرم ھىشتا زۆر لاو بوو، ئەو كاتە سميلى ھىشتا گووگرە نەببوو و
پربە سىيەكانى قەتى لە لىرەوارەكانى كوردستان نەچرىكاندبوو. رۆژىك
كە نەنكىميان بە ھەلە دەدا بە كەسيك كە باپىرم نەبوو. باپىرم بى ئەودى
خۆى شلۆى بكات دەستى دا دەسرۆكەى سەرچۆپى و تا كازىوھى بەيانى
ھەلپەرى و ئەو كاتەى ھەموو داووت لە ماندووويەتيان خەونووچكە
دايگرتبوون. دەستى نەنكىمى گرت و بە ھەونگاويك لە چىرۆكەكەى من
ھاتە دەرى و ھاتە نىو ئەو چىرۆكەو:

تازە باوکەم لەدايک دەبوو کە منیش تۆوەکەم دارپژرا. من ئەوکات دەمزانى دەبى چاومرپى ئەو دەکەم کە باوکەم گەورە بىي و رۆژيک لە شەقاميکى تەر پيى لە سەر تۆيکە مۆزيک دانى و شلپ بەدەمەو دەکەوئە خوارى و دايکەم لە پەنجەريەکەو دەچاوى لى بى، تەنانەت بەزەيەکيش نەکات و باوکەم سوپند بخوات کە دەبى ئەو کچە بيئيەت کە تەنانەت ئەو کاتەى شوخترين گەنجى گەرەک بە دەمەو دەکەوئ پيکەنيى نايەت. بەلام ئەو کاتە کە باوکەم پيى لەسەر تۆلکە مۆزەکە دانا دايکەم بيري لە وتەکانى ئەرەستوو دەکردەو و تيرامابوو کە بە راستى تۆ بليى يەکەم فەيلەسووفەکان لە يونانەو سەريان هەلدايى.

لەدايک بوونى من زۆر بە هەلکەوت بوو. دايکەم لەبيري چوووبوو حەبەکانى بخوا و ئەو کاتە باوکەم خۆى خزانەد پالى، ئەسەن پىرواى نەدەکرد کە مندايى بىي و زۆرتر حەزى دەکرد ماسيەک يان چولەکەيەکى بىي و داوتريش ئەو کاتەى من گەورە ببووم بە دزى باوکەمەو تفيکى خستە سەر ئەرزى و وتى: ئەو نەبوايە من ئيستا سەربەست بووم. بەلام ئەو چيرۆکەى من بەتەمام بينوسم نە باسى من و نەباى باوکەم و نە باسى باپيرمە تا ئيرە تەنيا ويستم قەلەمەکەم گەرم بەکەم و بريک بەکەومەو سەر گەري نووسين... نا نا مەترسە باسى بەچکە مراوى ناشيرينيش نيه. ئەسەن کى دەلي دەبى چيرۆکيکى نوئ بى. من دەلييم با ئەو چيرۆکە کۆنە نەفەوتى کە دەلي: پاشايەک زۆر زالم بوو، خوینەر گيان پاشا عەمدەن زالم بوو و حەزى دەکرد خەلکەکەى شۆرش بەکەن و وەک لويى شانزەهەم سەرى بە گيوتين لي دەن بەلام تەنيا ئەو بە چاوى خۆى بييني کە خەلک هاتوونە دەري. پاشا سوپندي خوارد تەواوى

رېښگان بگريټ ته نيا رېښگاپهك نه بئ و پاشان پرديكي ليډا و وتي:
 ههركهس بيهوئ بېته ناوشار ده بئ به سهر ئه و پرده دا برو او هه ميشه
 بانگي وهزي ري دهكرد تا بزاني خه لك رازين يان نا، وهزي ر به
 نه ده بياتيكي وهزي رانه ده يگوت: به ئي به ئي سهر وهرم خه لك رازين و
 پاشا له داخان چر نوكي له گوني خوئ دهكرد و له بهر مائي خدا چوكي
 داده دا و ده يگوت: خودايه من كه ي به دهستي خه لكه كه م سهر ده بږديم؟
 پاشان پاشا ئه مري كرد ههركهس به ويډا بروا شه قيكيشي ليډه. من
 ناييم به لام پاشا خه لك كوكردوه و به پيكه نينه وه گوتي: خه لك رازين
 يان نا.. باشه كه م بزه بتگري ئه سلنه له و چيروكهش ده گهريم به من چي
 خه لك گوتوويانه پاشا نه فهر يك كه مه خه لك زياتر بكه با تيمان هه لدهن
 كارمان هه يه و ده بئ بږوين.

من ئه وهنده ده زانم كه من و پاشا له پولي يه كه مي سهره تاي به
 يه كه وه هاو پول بووين و زور جار قه لسه م ئي ده گيرا و ليم ددها. بو
 ناگاداريت پاشا زور كورپكي جوانكي له بوو. به من چي كوران چيان ئي
 كردوه. به لام هه موو كاتي ك دايكم گويچكه م باده دا و ده يگوت: ناگات له
 خوت بئ. تو نازاني دايكم چو ن گويچكه باده دا. گويچكه بادانيش
 چهنده جوړه. به خو شه ويستي، بئ خو شه ويستي، تي كه لاو، دايكم زور تر
 تي كه لاو پيخوش بوو. ته نانه ت ئه و كاته ي كه ده چوو ين بو به سته ني
 فرو شيش دايكم مه خلووتي ده خوارد. مه خلووت تي كه لاوي كه له به سته ني
 و فالووده. ئاي يادي فالووده به خير. فالووده نيشاسته ي له رهنده دراوه.
 له وه تا له بيرم دي فالووده له مائي ئيمه خوراوه ده لئين جه دي
 يه كه مم كه فالووده ي زور پي خوش بووه ئه مري كردوه هه وز يكي بو

پر کهن له فالووده و له گهل خیزانی دایکی دایکی دایکی دایکی دایکی دایکی دایکی نازانم چه ندهی باوکم مه له ی تیدا بکات. به لام وادیاره که پاش چندجار ویستویه تی شیرجه برواو و نه ویراوه له خیری مه له کردن گوزه راوه و گوتویه تی قاپیکی بو پر کهن له فالووده و له په نا چه وزمه که وه به تاسه وه هه لیقوراندووه و پاشان که جوان دهموولچی خاوین کردوته وه، من نالیم نه وه ره وایه ته و وچه به وچه ی بنه مالهی نیمه دهران. هه ستاوه و میزی تی کردوه و پاشان به من چی نه وای کردوه شا.....شا خوی مون دهکات پاشان له نیو هه ژارانی شاردا به خشیویه تیه وه. نای که هه ژاری دهردیکی گرانه. تو نه تیرسی نه نکتیاں بو به زوری به میرد دا که باپیرت بو هه لگرتنی تا به یانی سه مای کردوه. کاکي برا نه نکم کچی کابرایه کی هه ژار بووه که ده بیته باوکی نه نکم و ناغا نه و ساله باوکی نه نکمی رووتاندوته وه و باوکی نه نکم ناچار نه نکمی به کابرایه ک له جیاتی ته لیسیک جو به خشیوه. وام سهیر مه که ده لپی دروت بو ده کم به خوا به راستمه.

هه ولیر